

Oratio de translatione Chrysostomi

Κωνσταντίνου ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ, τῷ αἰωνίῳ βασιλεῖ, βασιλέως, υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφωτάτου καὶ ἀειμνήστου βασιλέως, λόγος, ἡνίκα τὸ τοῦ σοφοῦ Χρυσοστόμου ἱερὸν καὶ ἅγιον σκήνος ἐκ τῆς ὑπερορίας ἀνακομισθὲν ὡσπερ τις πολύολβος καὶ πολυέραστος ἐναπετέθη θησαυρὸς τῇ βασιλίδι ταύτῃ καὶ ὑπερλάμπρῳ τῶν πόλεων. Εὐλόγησον πάτερ.

Τὶ τερπνότερον τοῦ νῦν ὀρωμένου θεάματος ἢ τί λαμπρότερον τῆς παρουσίας ἡμέρας; Ἴδου λαὸς ἔκκριτος, θεῷ μόνῳ καὶ ἀρετῇ ἀνακείμενος καὶ τοσαύτην τῆς οἰκείας εὐταξίας καὶ κοσμιότητος τὴν παρουσίαν ἐπιδεικνύμενος, ὡς μὴ τινα χωρὶς ἀποδοχῆς καὶ θαύματος καὶ ἐπαίνου τοῦτον παραδραμεῖν. Ποῖος γὰρ λειμὼν εὐάνθης παντοίοις κομῶν φυτοῖς καὶ ἄνθεσιν τε ποικίλοις πάντοθεν καταγλαϊζόμενος οὕτω δύναται τὸν ὀφθαλμὸν ἐστιᾶσαι καὶ μὴ ἀλλαχοῦ πλανᾶσθαι παραχωρήσαι, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτὸν ὄλην τὴν ὄρασιν οἶονεὶ δέσμιον κρατῆσαι διὰ τὸ ἐν αὐτῷ κάλλος, ὡς τοῦτο τὸ ἱερὸν σύνταγμα, τὸ ἅγιον ἔθνος, τὸ βασίλειον ἱεράτευμα; Καὶ τίς ὁ τρόπος τῆς συνελεύσεως καὶ τίς ἡμᾶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὕτως συνήγαγεν ἢ πρόδηλον, ὡς ἐπανιόντι τῷ Χρυσοστόμῳ πατρὶ ὁ λαὸς Κυρίου θρίαμβον συγκροτεῖ καὶ προευνεπίκειται τὴν πομπὴν καὶ διὰ τοῦτο πολὺ τὸ χαῖρον ἐν τῇ ἐκάστου ψυχῇ καὶ διαπρύσια τῶν λόγων αἰ σάλπιγγες ὡς ἄξιον τῆς παρουσίας ἡμέρας τὸ σύνταγμα, ὡς πρέπον τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ καὶ ἐρασμίῳ πανηγύρει τὸ τοιοῦτον συνάθροισμα; Διὸ δεῦτε χαρμονικῶς μεγάλῳ καὶ ὑψηλῷ τῷ κηρύγματι κράζωμεν· εὐλογητὸς ὁ θεός, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς εἰς τὴνδε τὴν ἱεράν καὶ σεβάσιμον καταντήσαι πανήγυριν, ἐν ἧ ὁ λαὸς θεοῦ ἱερός τε καὶ ἅγιος, ὃν ἑαυτῷ Κύριος ἐξελέξατο, ὁ ἐπὶ τῶν αὐτῶν Κυρίου χειρῶν καλῶς ἐζωγραφημένος. Ἄξιον γὰρ ἀπὸ τῶν προφητικῶν προρρήσεων πρὸς τοὺς παρόντας οὕτως πῶς καὶ προσφύως ἐλλαμπρύνεσθαι. Τίς ὑμᾶς ὡς ἐξ ἱεραῶν προθεσμίας καὶ ὡς ἂν τις εἴποι ἐξ ἐπιτάγματος ἤθροισε; Πόθεν λαβόντες τὰς ἀφορμὰς τῆς συνελεύσεως τῆς ἐνθάδε σπουδαίαν οὕτω καὶ πρόθυμον τὴν ἀφίξιν ἀπειργάσασθε; Τίς ὁ τὴν πάνδημον ταύτην συναθροίσας πανήγυριν καὶ ὡσπερ ἕκ τινος σίμβλου τοῦ ἱεροῦ τούτου οἴκου ἐκχυθῆναι τὸν τοσοῦτον ἔσμον τῶν ἱερῶν μελισσῶν κατηνάγκασε καὶ ταῦτα ἐν οὕτῳ σφοδρᾷ τοῦ χειμῶνος δριμύτητι; Τίς ὡσπερ ἐν στρατοπέδῳ κινήματι στενοχωρουμένας ἔδειξεν ἐκ τῆς τῶν συρρεόντων πληθῆος τὰς ἐνταῦθα φερούσας ὁδοὺς καὶ ταῦτα ἐν κατηφείᾳ χειμερινῇ, ἡνίκα καὶ Σκύθης καὶ βάρβαρος καὶ ὅσα ἄλλα πολεμικώτατα καὶ μάχιμα τῶν ἐθνῶν ἠρεμεῖν οἶδε διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ χειμῶνος δριμύτητα τῆς ἀκαίρου πορείας ἀνακοπτό 307 μίλια, ὅτε καὶ θάλασσα πλωτῆρων ἔρημος καὶ ναυτιλίας καθίσταται καὶ γεωργὸς ἄροτρον καὶ τὰ πρὸς γεωργίαν ἀφείας ἐπιτήδεια τοὺς ἀροτῆρας βουῶν δαψιλῶς ἐπὶ φάτνης ἐκτρέφει καὶ θεραπεύει, ἢ πρόδηλον ὅτι λαμπρῶ καὶ περιχαρεῖ τῷ κηρύγματι πάντας τοὺς φιλοθέους καὶ φιλοχρυσοστόμους ὡς φιλοπάτορας ἢ θεία αὕτη καὶ σεβάσιμος συγκαλεῖται πανήγυρις καὶ δαψιλεῖ τῷ φωτὶ τὸ τῆς νυκτὸς ζοφῶδες πρὸς τὴν ἡμερινὴν λαμπρότητα προσφόρως πάνυ μεταλλαττόμενον καὶ ἐν τούτῳ ποιητικῶς εἰπεῖν τῷ ἀστερόεντι οὐρανῷ ἐξομοιοῦται καὶ ἀπεικάζεται; Διὸ δεῦτε λαὸς ἱερός, μερὶς ἐκλεκτῆ, τίμιον ἔθνος καὶ ἅγιον, σχοίνισμα Κυρίου τὸ κράτιστον, τὰ καλὰ καὶ τριπόθητα πρόβατα, ἃ τῆς τοῦ διδασκάλου φωνῆς καλῶς καὶ σωτηρίως ἀκούοντα ἐπὶ νομᾶς ζωηφόρους καὶ σωτηριώδεις συνήθως ἐκτρέφεσθε, τὴν εὐφημίαν μοι ἐνυφαίνοντες τῶν ἀγοραίων ταραχῶν καὶ ἀκοὴν ἀνακαθάρατε καὶ διάνοιαν, ἵνα τῇ τῶν ἐκείνου καλῶν διδαχῶν ἀναμνήσει κατατρυφήσωμεν καὶ τὴν ὡσπερ ἐκ μαστῶν διαύλων πρὸς τὴν τῆς νίκης νύσσαν ἐπάνοδον τοῦ ἀθλητοῦ κατοπτεύσωμεν· εἰ γὰρ καὶ μὴ πρὸς τὸ πᾶν τῆς ὑποθέσεως ἀποδύσασθαι διὰ τὸ ἀνέφικτον τεθαρρήκαμεν,

ἀλλ' οὖν καὶ ἡ τοῦ μέρους ἀφήγησις εἰς τὴν τοῦ λόγου χειραγωγίῃσι ἀνάμνησιν καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων τὰ τῆς ἀρχῆς τῶ νῶ θεωρήσομεν, ὥσπερ ἐκ τῶν ὀνύχων τὸν λέοντα τεκμαιρομένοι καὶ ἀπὸ τῆς κρόκης τὸ ὕφασμα ἢ καὶ τὸ πᾶσι δῆλον τὸ δένδρον ἐκ τοῦ καρποῦ. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα λεγόντων τε καὶ γραφόντων ἐστὶν ἀκούειν πολλῶν καὶ ὅσοι τῆς λογικῆς παιδείας καὶ τῶν ταύτης ὀργίων οὐ πάντῃ ἀμύητοι καὶ τοῦ μουσικοῦ κρατῆρος ἀπώναντο. Τοσοῦτοι γὰρ τὰ ἐκείνου θαυμάζουσιν, ὅσοι σχεδὸν καὶ λόγου μετέχουσι. Τὰ δ' ὅσα πρὸς τὴν παροῦσαν ἡμέραν τείνει καὶ ἅ διεξιῶν οὐ περιττὸς ἴσως δόξω καὶ ὀχληρὸς, ταῦτα δὴ διεξέρχομαι. Ἦν ὅτε καλῶς εἶχε τῶ λαῶ Κυρίου τὰ πράγματα καὶ ταῖς ἐκκλησίαις Θεοῦ τὸ ἀστασίαστον ἐνεπολιτεύετο καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη ὥσπερ τις κλῆρος πατρῶος ἐτρεῖτο καὶ ἐφυλάττετο καὶ τὸ Χριστοῦ γεώργιον ἐπληθύνετο καὶ πάντες ἔσπευδον ἐκζητεῖν τὸν θεὸν καὶ ταῖς τρίβοις τῶν θείων αὐτοῦ πορεύεσθαι ἐντολῶν, ὅταν ὁ μέγας οὗτος τῆς ὀρθοδοξίας κανὼν, ἡ ποτιμωτάτη τῶν λόγων καὶ ἀέναος θάλασσα, ἡ τῆς σοφίας ἀκρόπολις, ἡ ὡς ἀληθῶς οὐρανία φωνή, τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεύματος καταγώγιον, ἡ σάλπιγξ τοῦ σωτηρίου κηρύγματος, ὁ τῆς οἰκουμένης ἄδυτος ἥλιος, τὸ τῆς ἐκκλησίας ἐμπρέπον ἱερῶ στερεώματι τὴν περίγειον πᾶσαν οἰκουμένης διηύγαζε καὶ ταῖς ἀστραπηφόροις ἀκτίσιν αὐτοῦ τῶν λόγων ὁ κόσμος κατεφαιδρύνετο καὶ πάντες ἐκ τοῦ καταρρύτου καὶ εὐόδου αὐτοῦ λειμῶνος τὰ παντοδαπὰ καὶ ποικίλα ἄνθη 308 τῶν ἀρετῶν ἀπεδρέποντο καὶ τὰ τῆς διανοίας ἀπεπλήρουν προκόλπια καὶ πάντας εἶχε παιδευομένους καλῶς καὶ ἐκτρεφομένους ἐπὶ ζωηφόρους νομάς καὶ ἐφ' ὕδωρ πνευματικῆς ἀναπαύσεως. Ἐπεὶ δὲ τὴν τοσαύτην τῶν ἀγαθῶν φορὰν οὐκ ἔμελλε πράως οἴσειν ὁ φθόνος, ἐκ τῶν ἀνακτορικῶν θαλάμων αἱ συσκευαὶ καὶ ἡ ἄδικος ἐξορία συνερράπτετό τε καὶ ἐξηρτύετο. Τὸ γὰρ βασιλέως γύναιον χρυσομανίας κάτοχον ὄν καὶ τοῖς ἐτέρων καὶ μὴ προσήκουσι χρήμασιν ἐποφθαλμιῶν ἐμίσησε τὸν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα. Ὡς ἀπόλοιτο ἐξ ἀνθρώπων ἡ τοῦ πλείονος ἔφεσις καὶ ἡ σύντροφος αὐτῇ ἀπληστία καὶ ἀσωτία καὶ ὁ ταύτην κακῶς παραδείξας ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος διάβολος. Ὅσας γὰρ καὶ οἶας ὁ δίκαιος οὗτος καὶ τοῦ Θεοῦ ὄντως ἄνθρωπος ψυχωφελεῖς παραινέσεις ἐκ θείων νόμων καὶ διδαχῶν καθ' ἐκάστην τῇ ἀπλήστῳ ταύτῃ καὶ μιὰρᾷ ἐπῆδε βασιλίσει ἀνελλιπῶς ὑμῖν ἐστὶ τῶ τούτου περιτυχοῦσι βίω μαθεῖν. Ἄλλ' αὕτη πᾶσαν ἀπωσαμένη καὶ σύνεσιν καὶ αἰδῶ πρὸς τὰς θείας καὶ σωτηριώδεις ἐπαρὰ δυσχερῶς εἶχε καὶ βαρέως καὶ ἐπαχθῶς μᾶλλον διετίθετο τῶ ἀγίῳ κακῶς καθ' ἑαυτὴν πρὸ τοῦ ἀνοία βουλευσαμένη καὶ κακῶς φρενὸς ἐπαφῆκε κατὰ τῆς μακαρίας ἐκείνης καὶ ἀγίας ψυχῆς. Τοῖς οὖν τοιοῦτοις παναισχίστοις συνεργοῖς καὶ συμπράκτορσιν ἡ μαινὰς ἐκείνη χρωμένη καὶ δαιμονῶσα καὶ κακῶν προαχθεῖσα γεννητόρων καὶ διδαγμάτων κινεῖ κατὰ τῆς ἀλήπτου ψυχῆς ἐκείνης καὶ σεβασμίας, ἃς ἤδη συνήγαγε μαγγανείας καὶ τερατείας. Καὶ μέντοι ἡ σολομώντιος βδέλλα καὶ ῥυπαρὰ συνεργὸν πλουτοῦσα τὸν κοινωτὸν τοῦ λέχου καὶ τῆς ἀνοίας, ἵστε τὰ τολμηθέντα, τὴν ὑπερορίαν καὶ τὰ μέχρι τοῦ δεῦρο κροτούμενα. Ἄλλ' ἐπανακτέον τὸν λόγον πρὸς τὴν νύσσαν τῆς ὑποθέσεως. Καὶ πρῶτα μὲν τὴν βασιλέως ὑποποιεῖται ἀπλότητα ἢ τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν μᾶλλον κουφότητα, καὶ γὰρ ἡμέρος ἦν τῶ ὄντι καὶ γυναικώδης ὁ βασιλεύς, ἔπειτα τοὺς τὴν ἱερατικὴν ἀνελευθέρως ὑποκρνομένους σκηνὴν καὶ τὸ πρᾶγμα κακῶς καπηλεύοντας, οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τοὺς πεπαυμένους τοῦ ἱεράσθαι τῇ Ἰωάννου κρίσει διὰ τὴν οἰκείαν τῶν τρόπων φαυλότητα κοινωνοῦς ποιησαμένη τοσοῦτου τολμήματος τὴν ἄδικον ἐξορίαν κυροῖ κατ' αὐτοῦ καὶ τὴν τῆς ἐκκλησίας περιαιρεῖται εὐπρέπειαν καὶ πενθίμω ταύτην ὑποβάλλει κουρᾷ ἢ νέα Ἰεζάβελ καὶ Δαλιδᾶ τὸν κόσμον αὐτῆς λυμνηναμένη καὶ διαρρήξασα ὡς οἶα γρομφίς ἀναιδῆς καὶ βορβόρω καλινδουμένη καὶ ἀποσπαίρουσα. Τίς ἡ ὑπερορία; Κουκουσός, πολίχνη τις ἔρημος καὶ θείας πίστεως καὶ φόβου Θεοῦ ἐπιδείξ, καὶ μετὰ ταύτην Ἀραβισσός καὶ

μετ' ἐκείνην ἄλλο βάρβαρον χωρίον ἄνικμόν τε καὶ ἄχαρι καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῶν γειτνιώντων πολιορκούμενον Ἰσαύ 309 ρων τοῦνομα Πιτυοῦς. Ταῦτα τῆς ἡμῶν ἐσχατιᾶς τέρματα ἀκαλλῆ καὶ ὀλέθρια ἀπιστία τῇ πρὸς Θεὸν κρατούμενα καὶ ματαίαις τισὶ δόξαις περιπλανώμενα, ἠλίω τε καὶ πυρὶ τὸ σέβας ἀμαθία ἀπονέμοντα καὶ ἄλλοις τισὶ κιβδήλοις σεβάσμασιν ὡς θεοῖς λατρεύοντα. Οὗτος ὁ μέγας καὶ τίμιος ὄντως τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος πλήρης θεογνωσίας καὶ πίστεως ἐκ τῶν οἰκείων διδασκῶν πάντας τοὺς ἐκείσε υἱοὺς φωτὸς διὰ τῆς ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννήσεως συντόμως ἀπέδειξε καὶ τῇ τροφίμῳ καὶ ποτιμωτάτῃ τῶν λόγων αὐτοῦ διδασκαλία χρηστοῦς καὶ θεοσεβεῖς τοὺς πρὶν ἀχρήστους καὶ ἀσεβεῖς ἀπειργάσατο. Ταῦτα τοῦ μεγάλου ὄντως καὶ θαυμασίου τῆς ἀποικίας καὶ ἀδίκου ὑπερορίας τὰ κατορθώματα, ταῦτα τοῦ δευτέρου Ἰώβ τὰ παλαίσματα καὶ τῆς περὶ αὐτὸν πραγματείας ἢ ἔκβασις. Ἄγων γὰρ ἦν ἀρετῆς τοῦ μὲν ὅπως τὴν ὑπέρφρονα ταύτην καὶ μαινομένην τῆς δευτέρας εἰδωλολατρίας ἐκσπάσῃ, εἴτουν φιλαργυρίας, τῆς δὲ ὅπως τὸν ἅγιον πονηρᾶ ἀνταποδόσει ἀμείψηται. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο συνιδεῖν ἠδυνήθη τῷ καιρῷ τῆς μανίας οἶονεὶ κύφωνί τινι παρὰ τοῦ πονηροῦ βαρυνθεῖσα καὶ δυσανάκλητον ἔχουσα τὴν διόρθωσιν. Ἐκράτει τοίνυν τὸ ἀσεβές, τὸ εὐσεβές ἀπηλαύνετο, καὶ ἐν νυκτομαχίᾳ δεινῇ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἦν, ὁ φθόνος ἰστᾶν ἐδόκει τῆς οἰκείας μοχθηρίας τὰ τρόπαια καὶ ἀλαλάζειν τὰ ἐπινίκια. Ἐπεὶ δὲ τὸν δρόμον ἀποστολικῶς εἰπεῖν τελέσας καὶ τὴν πίστιν τηρήσας μετὰ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους ἰδρῶτας καὶ κόπους καὶ τὴν πολλὴν ταλαιπωρίαν τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐξοριῶν ἐκάλει τοῦτον πρὸς ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ στεφοδότης Ἰησοῦς, ὁ ἐμὸς Χριστὸς καὶ θεός, τὸν οἰκεῖον ἀθλητὴν καὶ νικηφόρον τὰ βραβεῖα τῶν πολλῶν καμάτων ἀποληψόμενον, ἐνταῦθα τί γίνεται καὶ τί θαυματουργεῖται δίκαιον ταῖς φιλοθέοις ἀκοαῖς εἰσηγήσασθαι. Πέτρον καὶ Ἰωάννην τοὺς προκρίτους καὶ τιμίους τῶν ἀποστόλων αὐτῷ πάλιν ἐξαποστέλλει εὐαγγελιζομένους τῶν πολλῶν καὶ μακρῶν πόνων καὶ ἄθλων τὴν ἀνάπαυλαν, ἐπιρρωνύντας τὸν ἀριστεῖα, ἐπισφραγίζοντας τὴν ἀνάρρησιν, κροτοῦντας τὰ νικητήρια, τὰ γέρα τῆς νίκης, τὰ βραβεῖα, τοὺς ἀμαράντους στεφάνους, τὴν δόξαν, ἣν κληρονομήσειε σὺν αὐτοῖς, τὸν πικρὸν θάνατον τοῦ καταράτου γυναιίου διὰ τῆς τῶν σκωλήκων βρώσεως προσημαίνοντας ὡς ἐχθίστου, ὡς ἀποπτύστου, ὡς κυνῶν ἀξίου καὶ τῆς τούτων περιπλοκῆς, ἀνθ' ὧν εἰς αὐτὸν ἐπλημέλησεν, ἀμβροσίαν σιτίζοντας. Συντηροῦσι τοῦτον μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς πρὸς θεὸν ἐκδημίας καὶ ἀναλύσεως ἄσιτον. Καὶ πάλιν μετὰ ταῦτα ἕτερον θαῦμα καὶ ἄξιον ἱστορίας· τριῶν γάρ που παρεληλυθότων μηνῶν οἱ καλλίνικοι μάρτυρες Βασιλίσκος τε καὶ Λουκιανὸς τὸ βασίλειον κλέος τῆς νίκης εὐαγγελίζονται 310 καὶ τὴν πρὸς τὸν στεφοδότην Χριστὸν καὶ θεὸν ἐκδημίαν καὶ τὴν ἐκείνου μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ οἰκείῳ μνήματι συγκατάταξιν. Ἀπαίρει τοίνυν ὁ ἀθλητῆς τῶν κάτω χειρὶ θεοῦ τὸ πνεῦμα παραθεῖς καὶ τὸ καρτερικὸν αὐτοῦ καὶ πολλοῖς ἰδρῶσι συντακὲν ἅγιον σῶμα τῷ τάφῳ τῶν μαρτύρων συνθάπτεται καὶ τὸ ἑαυτοῦ τὸ μακάριον διὰ τῆς τῶν ἐπελθόντων πόνων ὑπομονῆς οὐ πόρρω μαρτυρικῆς τιμῆς ἀποφῆνας. Ὅτι δὲ καὶ τῆς ἄνω χορείας ὁ ἐπαινούμενος ἄξιος καὶ ἀνθάμιλλον τῶν ἑαυτοῦ πόνων τε καὶ ἀγώνων ἢ μακαρία ἐκείνη καὶ ἀγία ψυχὴ, τὸ παγκόσμιον ἐκεῖνο καὶ τιλμαφέστατον ἀγαθόν, ἢ τοῦ παντὸς κόσμου ὀδηγία πρὸς τὸ καλὸν καὶ οἷόν τις φωταγωγία καὶ ἔλλαμψις, τὴν διαγωγὴν ἐκληρώσατο καὶ τῆς ἐγγυτάτω στάσεώς τε καὶ τάξεως ἔτυχε, τῆς μετ' ἀγγέλων φημι καὶ ὅπου τῶν ἐξ ἀρετῆς κεκαθαρμένων ἢ κατοικία, ἔξεστιν οὐκ ἀπεικότως ἀπὸ τινων ἐν σαρκὶ περιόντων ἔτι καὶ τὴν ἀλήθειαν φαντασθέντων τοῦ μὴ τὸν τῆς ἀρετῆς λύχνον ὑπὸ τὸ μῶδιον τῆς τινων κιβδήλου καὶ ὡσάν τις εἴποι οὐκ ἀληθοῦς ὑπολήψεως κρύπτεσθαι λαθεῖν καὶ τοῖς ὑποσκάζουσι καὶ εἴπερ ἀμφισβητησίμοις λαμπρότερον ἡλίου ἀποφῆναι τὴν ὄντως περὶ τοῦ ἀμαθῶς ὑπειλημένου ἀλήθειαν. Ἦσχαλλέ τις τῶν φιλίων καὶ μάλιστα τοῦτον ἠγαπηκότων,

Ἀδελφίος ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, ὃς καὶ ὑπερόριον ἀπενηνεγμένον τρόπῳ συμπαθείας ἐδέξατο καὶ τῶν ἐπισκοπῆ τιμωμένων περιφανεία ἐπίσημος ὁ ἀνὴρ. Καὶ ἔτρυχε τοῦτον λογισμὸς τις καὶ ἐδαπάνα οὐκ ἔξω τοῦ πρέποντος ὑπονύττων τοῦτο ὑποτιθεμένου τοῦ δάκνοντος λογισμοῦ καὶ σαλεύοντος καὶ μαθεῖν ἀναζητούντος πάση σπουδῇ ποίας ἄρα δόξης τε καὶ τιμῆς ὁ φίλτατός μοι καὶ τίμιος Ἰωάννης, καὶ τίνος τάξεως ἔλαχεν, ᾧ πολλοὶ τινες διὰ τῶν λόγων πόνοι καὶ συγγραφαὶ καὶ κόσμος ὅλος πεφωτισμένος καὶ πρὸς ἀρετὴν καὶ θεῖον ζῆλον ἐπεστραμμένος. Οὕτως αὐτὸν τὸν εἰρημένον Ἀδελφίον τοῦ λογισμοῦ ἐκθλίβοντός τε καὶ κατατρύχοντος, ἵνα καὶ τινος θειοτέρας ἀντιλήψεως αἴσθηται, συντονώτερόν τε καὶ προσκειμένου τῇ ἱκεσίᾳ καὶ ταῖς εὐχαῖς ἐγκαρτεροῦντος καὶ δεομένου ἔδοξέ πως ἐξεστηκέναι καὶ προβῆναι τοῖς οὐρανίοις τῆς τε χειρὸς λαβομένου τινὸς αὐτὸν νεανίου λευχείμονος πρὸς χῶρον ἀγαγεῖν τοῦτον φωτὸς λαμπροτάτου ὑπόπλεων, οὗ πᾶς ὁ τῶν θεῶν ὠκειωμένων καὶ ἀληθῶν ἀρχιερέων ἐνεσκήνου χορὸς. Καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ ἀπορία καὶ σύγχυσις μὴ συνορωμένου τοῦ ποθουμένου. Ὡς δὲ καὶ ἐξ ὀνόματος ἐμέμνητο καὶ οὐκ ἦν καὶ λοιπὸν στυγνάζων ἐπέμπετο πλήρης ἀνίας καὶ κατηφείας τὸ τριπόθητον χρῆμα μὴ συνορῶν, οἷς ἐπήλιζε, τὸν χρυσοῦν ὄντως καὶ λόγοις καὶ πράξεσιν, ἕτερός τις τῆς αὐτῆς ὄψεως νεανίας τῆς προοφθείσης τῇ εἰρημένῃ ταύτῃ πολυφώτῳ οἰκία ὑπηρετῶν 311 τὸ κατηφές τῆς ὄψεως θεασάμενος ἠρώτα τὸν τρόπον ἀναμαθεῖν. Ὁ δὲ οὐκ ἀποκρίσεως ἠξίου τῇ λύπῃ κατεσχημένος. Τοῦ δὲ σφοδρότερον ἐγκειμένου καὶ μαθεῖν ζητούντος τί τὸ τὴν τσαύτην ποιοῦν ἀνίαν καὶ ἅμα οὐδὲ δίκαιον ἀπιέναι λυπούμενον τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔτι ἀλύοντα καὶ ποσῶς ἐπιστένοντα ὅτι φησὶ τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον Ἰωάννην οὐχ ἐώρακα συνδιαιτώμενον τοῖς παροῦσι. Καὶ τὸν εὐθέως ὑπολαβόντα εἰπεῖν· καὶ οἶει τοῦτόν τινα τῶν ἐν σώματι ὅπου ποτ' ἔστιν ἐκεῖνος ἰδεῖν καὶ ἥς μετέσχηκε τάξεως; Καὶ οὐ παρέστηκεν ἡ μακαριωτάτη φύσις ἐκείνη, καὶ τολμηρὸν εἰπεῖν ὑπὲρ ἄνθρωπον. Ταύτην λαβὼν τοῦ τέως ἐνδοιαζομένου καὶ τυραννοῦντος τὸν λογισμὸν ὁ ἱερὸς οὗτος Ἀδελφίος ἀληθεστάτην ἀπόκρισιν δοξάζων ἦν τὸν Θεόν, τὸν πολλαπλασιῶς ἀποδιδόντα τῶν πιστῶς ἐλπιζομένων τὰς ἀμοιβὰς καὶ χάρισι τιμῶντα ταῖς ἀνωτάτω καὶ νοῦ καταλήψεως. Ἐπεὶ δὲ ἡ θεία δίκη τὴν μαινάδα ἐκείνην καὶ διώκτριαν δικαίως ἐδίκασε καὶ σκωλήκων βρώσει τὸν βίον οἰκτρῶς ἐδικαίωσε καταστρέψαι ὥστε μὴδὲ θρήνοις γενέσθαι χῶραν διὰ τὸ συνεχές τῶν οἰκείων αὐτῆς κακῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα τελευταῖον παρὰ θεοῦ πλήττεται πληγὴν ἀνιάτον τε καὶ δυσθεώρητον αὐτῆς ἀποτινούσης ἃ ἤρπασε καὶ θριαμβευούσης ἃ εἰς τὸν ἅγιον ἔδρασε Θεοφίλου τε λιθῶδει καὶ οἷα τὰ ἐκ νεφρῶν πάθη περιπεσόντος καὶ βιαίως τὸ ζῆν ἀπορρήξαντος τῶν τε λοιπῶν κατηγόρων, τῶν τὴν ἐξορίαν ἐξηρτυκόντων τοῦ ἀγίου, αὐθις διαφόροις πληγαῖς καὶ νόσοις θεηλάτοις τῆς ζωῆς τὸν θάνατον ἀνταλλαττομένων, αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου τὸ κοινὸν καὶ πᾶσιν ὀφειλόμενον πόντος τοῦ θανάτου ποτήριον καὶ Θεοδοσίου, τοῦ ἐκείνου παιδός, τὰ πατρῶα σκῆπτρα κληρωσαμένου, ὃ μεταξὺ χρόνος εἰς ἀρχιερέα θεοῦ θεῖα ψήφῳ προὔβάλλετο ἄνδρα ἱερόν τε καὶ ἅγιον τῷ διδασκαλικῷ τοῦ μεγάλου Ἰωάννου γάλακτι ἐκτραφέντα. Πρόκλος δὲ ἦν ὁ πάλαι περιόντι τὰ μυστικώτατα τούτῳ διακονησάμενος. Τῷ τοίνυν τετάρτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἀρχιερατείας τὸ καταλειφθὲν τῆς ἐκκλησίας ἐγκάρδιον, οἷόν τι μνήμης ἐμπύρευμα, θεῖῳ πνεύματι κινηθὲν τε καὶ ἀναζέσαν ὡς εἶδεν ὥσπερ αἰθρίαν τὸν κόσμον ἐπιλαβοῦσαν καὶ ἀναλάμψασαν καὶ τὰ τοῦ φθόνου διασκεδασθέντα νέφη, ὃς πρὸς μὲν τὸ ἀντιβαῖνον εἶωθε διεγείρεσθαι, πρὸς δὲ τὸ ἐκποδῶν ὃν ὑπολωφᾶν καὶ μαραίνεσθαι, ἠνίκα ἡ ἐπαινετὴ πρᾶξις ἐφ' ἑαυτῆς θεωρουμένη θαυμάζεσθαι τὸν ἐργάτην ποιεῖ. Τοῦτον οὖν τὸν καιρὸν παρρησίας ἑαυτοῖς καὶ δυσχερῶν ἀπολύσεως νομίσαντες ἐπιτήδειον, πάνδημον ἐποιοῦντο πρεσβείαν πρὸς τὸν τῶν ἱερῶν προεστῶτα πραγμάτων πείσαι δεόμενοι τὴν βασιλέως

γνώμην μαλάξαι τοῦτον καὶ τεθνηκότι τὴν ἔξορίαν τῷ κοινῷ πάντων πατρί τε καὶ διδασκάλῳ 312 κἄν ὁπῆ ποτε διαλύσασθαι ἀπαλλάξαι τε τῆς ὀρφανίας αὐτοῦς τὴν ἱερὰν αὐτοῦ κόνιν καὶ τὸ λείψανον τῆς ἐναρέτου μορφῆς ὡς τινα χρυσοφόρον αὐτοῖς χαρίσασθαι θησαυρόν, ἵνα ἀντὶ τοῦ παρ' ἐκείνου βλύσαντος αὐτοῖς τῆς διδασκαλίας γάλακτος τοῦς τῶν δακρῦν αὐτῷ ποταμούς ἐπαφήσωσι καὶ γίνηταί τις αὐτοῖς κἀντεῦθεν ἀγιασμός καὶ τῆς καλῆς ἐφέσεως πλήρωσις. Ἦν οὖν ὁ ἱερεὺς κατ' αὐτὰ τὰ τῶν βασιλείων ἀνάκτορα καὶ τὰ τῆς πρεσβείας ἠνύετο καὶ ἡ πάνδημος τῶν τέκνων ἐδηλοῦτο παράκλησις διὰ τοῦ ἀρχιερέως ἐκεῖνα λέγοντος τῷ βασιλεῖ καὶ ὑποτιθεμένου ἅ καὶ τὰς ἀκροτόμους τῶν πετρῶν ἐπικλᾶν οἶδε καὶ παροτρύνειν καὶ πρὸς ἔρωτα θεῖον ἀνακινεῖν καὶ ἀναρριπίζειν τῆς τοῦ ἀγίου σκήνους τιμίαν ἐπάνοδον καὶ σεβάσιον. Τούτων τοίνυν ἀκούσας ὁ βασιλεὺς θερμαίνεται τὴν καρδίαν καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν οὐκ ἀντιβαίνει, ἀλλ' εὐδοκιμήσεως αὐτῷ νομίσας τοῦτον καιρὸν καὶ θείας ἀποδοχῆς καὶ εὐφημίας τῆς ἐξ ἀνθρώπων καὶ φίλτρου γνησιωτάτου πρὸς τὴν ἀνάληψιν ἠὺτρεπίζετο καὶ πάντα ἦν τῷ εὐσεβεῖ σκοπῷ συντελούμενα. Ὡς δ' οὖν τοῦ βασιλέως ἐφοδιασθέντες γράμμασιν, οἷς προσετέτακτο, τῇ τὸν πολῦτιμον θησαυρὸν ἐχούσῃ πόλει ἐπέστησαν καὶ οὐδὲν ἦν τὸ ἀντιστῆναι δύνασθαι νομιζόμενον, οἱ γὰρ κληρονόμοι τοῦ χρήματος βασιλικῆς ἡτῶντο χειρὸς καὶ ἠνιῶντο μὲν καὶ ἠθύμουν καὶ ἡσχαλλον, ἀντιβῆναι δὲ καὶ μὴ ὑπεῖξαι οὐκ ἔσθενον, ἐνταῦθα ἡ τοῦ μεγάλου δύναμις ἐγνωρίζετο· τοὺς τε γὰρ λαχόντας καὶ περιστείλαντας τιμῶν καὶ τοῖς κατ' ἐξουσίαν μετὰγειν πειρωμένοις δεικνὺς ὡς οὐ πάντων ἐξουσιάζουσιν οὐχ ὥσπερ ἐν τῷ διώκεσθαι πειθήνιος ἦν τὸν οὐκ ἐρίζοντα Χριστὸν οὐδὲ κραυγάζοντα πάντως μιμούμενος, οὕτως καὶ πρὸς τὴν ἀνάκλησιν κατὰ τὸ ἀκούσιον βιάζεσθαι καθίστατο δυνατός, ἀλλ' ἦν ὥσπερ προσπεφυκῶς τῇ ἀκινήτῳ σορῷ καὶ δυσάποσπαστος ἢ δυσανάγωγος πάντῃ πρὸς τὴν μετάθεσιν· ἀπολιθοῦσθαι γὰρ λέγεται τοῦ ἀγίου τὸ σῶμα καὶ τῇ δυσκινησίᾳ εἰς βάρος λίθου μεταπεποιεῖσθαι ἐδόκει. Ἦπόρουν οὖν οἱ τοῦ βασιλέως θεράποντες, ἠθύμουν οἱ διάκονοι τοῦ προστάγματος, ἐνεθυμίων οἱ κληρονόμοι τὸ χαῖρον τῆς ψυχῆς ἐπίδηλον ἔχοντες. Ἀναφέρεται ταῦτα τῷ βασιλεῖ, γνωρίζεται τῷ ἀρχιερεῖ, τῇ τῶν ἐν τέλει βουλῇ παρ' αὐτοῦ τοῦ κρατοῦντος ἡ τῆς ἀναβολῆς αἰτία ἐπιγινώσκειται. Ὑπόνοιαν ἐδίδου πρὸς τὴν ἐκ προστάγματος ἀντιβαίνειν ἀνάκλησιν, οὐ μνησικακεῖν τοῖς λυπήσασιν. Ἀλλάττεται τὸ σχῆμα τῆς δοξάσης ἐναντίας ἀποστολῆς, ἀμείβεται πρὸς ἰκεσίαν τὰ γράμματα. Αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς οἰκείᾳ χειρὶ διαχαράττει τὴν δέησιν. Τῷ οἰκουμενικῷ διδασκάλῳ καὶ πνευματικῷ πατρὶ Ἰωάννῃ, τῷ ἀγίῳ καὶ χρυσοστόμῳ πατρὶ καὶ πατριάρχῃ. Ἰκετεύομεν, πάτερ, δουλο 313 πρεπῶς ὡς εὐγνώμονες, οὐ προστάσομεν βασιλικῶς ὡς καὶ σοῦ κυριεύοντες, ὡς δεσπότην μετακαλούμεθα, οὐχ ὡς ὑποχείριον βιαζόμεθα. Γνησίων τέκνων φίλτρῳ κινούμεθα πατρικὴν ἐπίδειξαι τὴν συμπάθειαν. Ἀπόδος σου τὸν νεκρόν, οἷς καὶ πρότερον ἐπέδωκας σεαυτόν. Ἀδικήσεις ἐπὶ πλέον ἀναβαλλόμενος. Εἴπερ τοῖς ἀγνωμονήσειν πρὸς σε μέλλουσιν ἐπεδίδους σεαυτόν, οὐ γὰρ ἠγνόεις ὁ διορατικώτατος νοῦς τὰ καταληψόμενα, τοῖς ἀξιοχρέους σοι τὰς τιμὰς ἀποδιδόναι προθυμουμένοις ζημιώσεις τὴν προστασίαν σου; Ὡς δὲ μετὰ τῆς τοῦ βασιλέως δεήσεως καὶ τῶν παννύχων ὕμνων καὶ προσευχῶν τὴν προτέραν ἀπόπειραν προσήγαγον τῇ σορῷ, ἦν ἰδεῖν, ὡ τοῦ θαύματος, πάλιν τὴν φυσικὴν ἀπολαβὸν τὸ ἅγιον ἐκεῖνο σῶμα σύνταξιν καὶ κουφότητα, τὴν μετάθεσιν εὐχερῆ καὶ ῥάστην τὴν μετακίνησιν, ὥσπερ τινὸς ἐν προαιρετικῇ κινήσει τὸν οἶκον ἀμείβοντος. Καὶ τοῦτο γὰρ λέγεται τὸ θαυμάσιον, ἑαυτὸν ἐπικουφίσαι τὸν ἅγιον τοῖς μετακομίζουσι τοῦτον πρὸς τὴν σορὸν τὴν βασιλείον. Ὡσπερ οὖν οἱ μυριάνδρον ἐλόντες πόλιν καὶ μέγαν κατάγοντες θρίαμβον πολλοὺς τοὺς πρὸς τὴν θέαν συρρέοντας ἔχουσιν, οὕτω δὴ καὶ οἱ τὸ θεῖον ἐκεῖνο σκῆνος κατάγοντες μυρίον εἶχον ὄχλον τὸν παραπέμποντα. Εἶκασεν ἄν τις πόρρωθεν ὦν τὸ τῶν λαμπάδων

πλήθος ἰδὼν ὡς ἀστέρες ἐν ἀνεφέλω τῷ καταστήματι τὴν ὑπερκειμένην θέσιν ἀμείψαντες καὶ πρόσγειοι χρηματίζοντες σελήνην ὄντως ἐγκλείουσι καὶ σχῆμα σῶζουσιν εὐτάκτως κινουμένου χοροῦ οἷόν τινα κορυφαῖον μέσον τὸν δίκαιον ἔχοντες. Ὡς δ' ἐγγυτέρω προσελθόντος ταῖς ἀκοαῖς ἢ ψαλμῶδία προσέπεσεν, εἰκόνα ἂν ἔδοξε θεωρεῖν τῆς ἐπὶ γῆς τοῦ θεοῦ λόγου ἐνσωματώσεως, καθ' ἣν ὁ τῶν ἀγγέλων χορὸς τὸ δόξα ἐν ὑψίστοις ἐκραύγαζε. Τοσαύτη τις ἦν ἢ περὶ τὸν μέγαν Ἰωάννην δορυφορία τε καὶ πομπή, τοσοῦτος ὄχλος πανταχόθεν συνέρρει. Τίνος οὖν βασιλέως ἐπάνοδος ἔθνη χειρωσαμένου μυρία καὶ πόλεις τειχήρεις κατὰ κράτος ἐλόντος τοιαύτη προεπέμφθη τιμή; Ἦ τις τοσοῦτους ἔσχε τοὺς πρὸς τὴν θεάν συντρέχοντας; Ὡς δ' οὖν πρὸς τὴν ἀντιπέρας τῆς βασιλείου ταύτης τῶν πόλεων ἀκρόπολιν ἔφθασαν, ἦν ἰδεῖν τὸν ἐν μέσῳ τούτων πορθμὸν ὡσπερ τινὶ στόλῳ ταῖς μικραῖς ὀλκάσι καὶ λέμβοις καὶ ἀκατίοις πρὸς τὴν ὑπάντησιν ἐπειγομένοις καταπυκνούμενον. Οὐδὲ πορθμεῦσιν ἄλλη τις ἦν ἐμπορία οὐδὲ ἑωρᾶτο τὸ πλοῖον, ἄλλοσέ ποι φερόμενον. Ἐπειροῦτο γὰρ σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ γερουσία βουλή καὶ τῇ ἀρχιερατικῇ πολιτείᾳ τὸ ἀποκληρωθὲν τὸ πᾶν συνεχῆρχετο. Οὐδὲ γυναῖκας ἐπεῖχεν ἢ διηνεκῆς οἰκουρία τὸ τηνικαῦτα, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ὄψεως ἄρρενος τότε πρῶτον κατατολήσασαι ἐξήεσαν εἰς ὑπάντησιν ἀγιασμοῦ πιστεύουσαι μετασχεῖν καὶ ἀπὸ μόνης τῆς ὄψεως. 314 Τριήρης τῶν βασιλέων ἦν εὐτρεπῆς, ἢ δεξομένη τὸν ἤδη παρὰ θεῷ βασιλεύοντα. Καὶ πάλιν κἀνταῦθα τὴν εἴσοδον τοῖς θαύμασι θεοῦ ἐμεγάλυνεν· ἐξαίφνης γὰρ βιαίας ζάλης διεγερθείσης καὶ τοῦ τῆς θαλάσσης κύτους ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ διαστάντος καὶ κλύδωνος διεγερμένου μεγάλου καὶ τῶν κυμάτων συγκρουομένων ἀτάκτως καὶ πολλὴν ἐχόντων σάλον καὶ τάραχον, τὰ μὲν ἄλλα τῶν πλοίων τῆδε κάκεισε διερρίπτοντο ὡς ἕκαστον ἔτυχεν ἐν τισὶ κοιλώμασι προσοκείλαν ἢ καὶ πρὸς λιμένας διασωθέν. Τὸ δὲ φέρον τὸν δίκαιον τῶν κάλων ἀπορραγέντων οἶονεὶ χειρὶ τῇ δυνάμει τοῦ φερομένου κάλου διακυβερνώμενον προσωρμίσθη τῷ τῆς χήρας ἀγρῶ, ὃν κακῶς ἢ τύραννος βασιλεὺς τοῦ πενομένου γυναικοῦ ἀφήρπασεν ὡσπερ οἶμαι καὶ τοῖς ἦττον μετέχουσι ἀγχινοίας τε καὶ φρενῶν δεικνύοντος τοῦ θεοῦ τῆς ἐξορίας τούτου τὸ αἴτιον. Μᾶλλον δὲ οὐδὲ θανῶν ὁ δίκαιος τῆς συνηγορίας καὶ τοῦ ἐκδικεῖν τὸ ἐπηρεασθὲν ἐπαύετο γύναιον, ἀλλ' ὡσπερ τις μάρτυς ἀψευδῆς πόρρωθεν εἰς ὀρίων ὑπόδειξιν μετακληθεὶς τὴν οἰκείαν ἔθετο ψῆφον καὶ κρείττονι γλώσσης ἐμαρτύρει φωνῇ, ἣς τὸ χωρίον ἐτύγχανεν. Ἐπεὶ δὲ τὸ περὶ τούτου αὐτοῦ διήνυστο βούλημα, τὸ παραυτίκα ἀποδοθῆναι τῇ χήρᾳ τὸν ταύτης ἀγρόν, κατηνάσθη μὲν εὐθέως τὸ πέλαγος, ἐστορέσθη δὲ τῷ κλύδωνι καὶ οἷον φιλεῖ γίνεσθαι ἐν τούτοις, ὅταν γαλήνη πορφύρηται καὶ προσπαίζη ταῖς ἀκταῖς ἠδὲ τι καὶ ἡμερον. Καὶ ὡς ἕκ τινος ναυαγίου διασωθέντα πανταχόθεν τὰ πλοιάρια συνηθοῖζετο καὶ ὡς στρατηγίδα ναῦν τὴν φέρουσαν τὴν τιμίαν ἐκείνην σορὸν δορυφοροῦντα προέπεμπον. Καὶ οὕτως ἀπεδόθη τῇ βασιλίδι πόλει ὁ εὐπρεπῆς αὐτῆς κόσμος καὶ τὸ βασιλείον ὄντως διάδημα. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. Τὰ δὲ νῦν ἄλληλα λαμπρότης καὶ φῶς ἀπρόσιτον καὶ χαρὰ διαχέουσα τῶν πιστῶν τὰς καρδίας. Ἡμέρας γὰρ ἄρτι διαγελώσης καὶ τοῦ χρυσοστομικοῦ καὶ ἡλιολαμποῦς σκήνους τῇ ἡμετέρᾳ πόλει λαμπρὰς ἀκτίνας ἐπαφιέντος ὁ τοῦ ἀοιδίμου ἀποστόλου Θωμᾶ νάος, ὁ πρὸς θάλασσαν κείμενος, ὃν Ἀμαντίου οἶδεν ὀνομάζειν ἢ πόλις, τοσοῦτον ἀγαθὸν δεξιούται. Καὶ ταῖς παννύχοις ὑμνωδίαις καὶ εὐφημίαις δι' ὅλης νυκτὸς γεραιρόμενος καὶ πολλοὺς δεξάμενος σὺν δάκρυσιν ἀσπασμοὺς ὡσπερ τις ἀγνωμονηθεὶς τρώντι καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς ἐπηρεασθεὶς τοὺς ἠδικῆσαι δοκοῦντας καὶ διαλλαττομένους προσίεται μετ' εὐλαβείας καὶ τινος προσιόντας αἰδοῦς, οὕτω δὲ καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ θεοῦ πρῶτα μὲν αὐτὸν τὸν τὸ κράτος ἰθύνοντα προσεδέχετο, τοῦτο μὲν ὡς πατέρα καὶ ἀνάδοχον ἐκ τοῦ θείου γεγονότα λουτροῦ τιμῶντα καὶ μεγαλύνοντα, τοῦτο δὲ τῆς κατὰ σάρκα μητρὸς παραιτούμενον τὴν δικαίαν ὀργὴν

καὶ πολυειδεῖς δεήσεις προσάγοντα λυθῆναι αὐτῇ τῶν 315 εἰς αὐτὸν ἐπταισμένων τὴν εἴσπραξιν καὶ στήσαι τὸν τῆς λάρνακος αὐτῆς κλόνον ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἔτεσιν ἀνευδότης ὡς ἐν συσσεισμῷ σαλευόμενον, ὃν ὡς συσσειύουσα τὴν ἐκκλησίαν τοσοῦτοις ἤδη χρόνοις κατὰ τὴν τοῦ Κάϊν ἐκλονήθη καὶ μεταστᾶσα ὁμοίωσιν. Καὶ μέντοι καὶ τυγχάνει τῶν δεήσεων, ὡς ἐκ τοῦ φανεροῦ τὸ ἀφανές ἐστὶ συλλογίσασθαι. Ὅρα δ' ἐνταῦθα τὴν τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως θερμοτάτην προαίρεσιν· καὶ γὰρ ὡς ζῶντι τῷ ἁγίῳ ἐκείνῳ καὶ τριποθήτῳ λειψάνῳ προσομιλεῖ. Ἦν γὰρ ἰδεῖν ὄντως θαῦμα πᾶσαν ὑπερεκπίπτον ἔννοιαν. Ὡς ἄρτι γὰρ τῶν αἰσθήσεων ἡρεμουσῶν ἡδέως καθεύδειν τὸν ἅγιον ἐλογίζετο. Καὶ δὴ καὶ τὴν βασιλείον χλαῖναν προσεφαπλοῖ ἄνωθεν τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου σκήνους ὡς ὑπεξούσιον αὐτῷ δῆθεν ποιῶν τὴν αὐτοκρατορικὴν ὄντως τῶν ῥωμαίων ἀρχὴν ὁμοῦ τε δι' αὐτῆς ἀγιασθῆναι καὶ τὸ ῥωμαίων κράτος ἐπηλπικῶς. Ἐπειτα μετ' ἐκείνον καὶ τὸ ἔκκριτον ἱεράτευμα. Πολὺς ἦν ὠθισμὸς καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ πλησίον γενέσθαι καὶ ψαῦσαι μόνον τοῦ ἱεροφόρου σοροῦ. Εἶτα δαψιλεῖ τῷ φωτὶ καὶ ἀφθόνοις εὐωδίαις θυμιαμάτων καὶ ἀρωμάτων ἐπηρμέναις τε τῶν ὕμνων ὠδαῖς καὶ διαπρυσίαις φωναῖς διὰ μέσης οἶον θριαμβεύων τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν τῆς Εἰρήνης μεγάλην καὶ καθολικὴν ἀπάγεται. Ἐπὶ δὲ τὸν ἴδιον θρόνον παρὰ τοῦ ἱεροῦ Πρόκλου ἀνατεθεῖς, πάσης δὲ τῆς πόλεως μετὰ πολλῆς θυμηδίας καὶ χαρμονῆς ἐκβοησάσης ἀπόλαυέ σου καὶ θρόνον καὶ τὸν λαόν, ὃν ταῖς σαῖς διδαχαῖς ἐφώτισας, ἀρχιερεῦ θεοπρόβλητε, εἶθ' οὕτως τῇ βασιλικῇ κελεύσει τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο σκήνος βασιλείῳ ἄρματι εὐλαβῶς ἅμα καὶ αἰσίως ἐπετέθη καθάπερ ἥλιος τῷ πυρίνῳ ἄρματι διφρευόμενος. Εἰ δὲ καὶ Πρόκλος συνέποχος ἦν τῷ σοφῷ Χρυσοστόμῳ περὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ σκήνος πονῶν καὶ διακονῶν, χάρις τῷ καλῷ διδασκάλῳ τῷ καὶ προελομένῳ εἰς μαθητείαν καὶ ἀναδειξάντι καὶ θρόνου καὶ ἀρετῆς κύριον διάδοχον. Ὁ μὲν οὖν ἀοίδιμος Πρόκλος πρὸ ἑαυτοῦ θείας τὴν πολυόλκον ἐκείνην τοῦ ἁγίου λειψάνου θήκην πρὸς τῷ τῶν θείων ἀποστόλων περιωνύμῳ καὶ περικαλλεῖ ναῶ ἀποικίζεται. Καὶ οὕτως ἐπὶ τῆς ἱερᾶς καθέδρας ἀνυψωθεὶς καὶ τῷ θείῳ κἀνταῦθα θρόνῳ ἐνιδρυθεὶς μυστικῶς τε τὰ μεμυκότα κινήσας χεῖλη καὶ εἰρηνεύσας τὸ ποίμνιον ὡς παρὰ τῶν διαυγέστερον ἠξιωμένων τὰ τοιαῦτα ὄραν ἐλέγετό τε καὶ ἐπιστεύετο τῇ τῆς ἀναπαύσεως ἐναπετέθη σορῷ, κἀνταῦθα ἡμῖν τὸ ἄσυλον τοῦτο ἀποτεθησαύρισται ἀγαθὸν καὶ νῦν ἐστὶ βασιλεῦσι καὶ ἄρχουσιν, ἀρχιερεῦσι καὶ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ πολῦτιμος ὄλβος, κειμήλιον ἄπαυστον, θησαυρὸς ἀναφαίρετος, ἰαμάτων πηγὴ, διδασμάτων ἀέναος ποταμὸς, ὀρθοδοξίας κρηπίς, στύλος ἐκκλησιῶν, ὄχυρῳμα 316 καὶ κόσμος καὶ καυχήσεως στέφανος τῆς ὑποδεξαμένης μεγαλοπόλεως. Οὐ γὰρ ἔδει τὴν τοσοῦτοις εὐθυνουμένην καλοῖς καὶ τοσοῦτοις ἐναγλαῖζομένην ἀγάλασιν ἀρετῆς οἶον ἠκρωτηριασθαι περὶ τὸ καιριώτερον καὶ τὸν οἰκεῖον περιηρεῖσθαι κόσμον, πιναρὰν δὲ καὶ πένθιμον στολὴν ἐνδιδύσκεσθαι τὸν τῷ κάλλει τῶν λόγων ὡς νύμφην ταύτην καταστολίσαντα κατὰ τὴν ὑπερόριον ὀρώσαν παροραθέντα ἀυλίζεσθαι. Τῆς δὲ θείας καὶ ἀναιμάκτου θυσίας κατὰ τὸ εἰωθὸς τελεσθείσης Πρόκλος ὁ παναοίδιμος μετὰ τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου καὶ τοῦ βασιλέως παρόντος Θεοδοσίου τοῖς τελουμένοις καὶ πάσης τῆς συγκλήτου βουλῆς εἰς ταῦτ' ὁμοθυμαδόν πρὸς τὴν κηδεῖαν τρέπονται τοῦ θεοφόρου ἐκείνου καὶ ὄντως ἀκηράτου λειψάνου. Καὶ πάλιν θαῦμα ἐν θαύματι καὶ λογισμὸς ἐκβαῖνον καὶ οἶον ἐξαίσιον· ἄνθρωπον γὰρ τινὰ νόσῳ ἀθρήτιδι κατεσχημένον καὶ ἐπὶ πολλοῖς ἔτεσιν ἐξ αὐτῆς χεῖράς τε καὶ πόδας παρεϊμένον καὶ ὡς ἄλλον τινὰ παραλελυμένον ἐπὶ κλίνης βεβλημένον καὶ σωτηρίας ἀπάσης ἀπειρηκότα καὶ μικροῦ ἀποψύχοντα ἐνεγκόντες τῷ τιμίῳ τούτῳ λειψάνῳ κατέψων τοῦ μακαρίου. Αὐτοῦ δὲ τοῦ παρεϊμένου σὺν δάκρυσιν τὸν ἅγιον ἱκετεύοντος τὰ εἰκότα ἐγένετο μὴ ἀποτυχεῖν τῆς ἰάσεως ὥστε πάντας τοὺς θεασαμένους δόξαν ἀναπέμψαι θεῷ τῷ τοιαύτην χάριν

παρασχόντι τῷ σεβασμίῳ τούτῳ καὶ ἀγίῳ Χρυσοστόμῳ πατρί. Χερσὶ δὲ ταῖς ἰδίαις ὁ πατριάρχης τὸν ἑαυτοῦ ἐν πνεύματι πατέρα τε καὶ διδάσκαλον ἐν τῷ τῆς ἀναπαύσεως κατατίθησι μνήματι, ἐν τοῖς ἀδύτοις τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀποστολικοῦ τεμενίσματος πάντως συνεῖναι τοῖς Χριστοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις τὸν τοῦ Χριστοῦ μαθητὴν καὶ ἀπόστολον. Διὰ τοῦτο τοῖς ποθοῦσιν ὁ ποθούμενος ἀποδίδεται, τοῖς πιστοτάτοις τέκνοις ὁ πατὴρ ὁ φιλότεκνος, τοῖς ὑπηκόοις ὁ πανεπιστήμων διδάσκαλος, τοῖς ὄρφανοῖς ὁ προστάτης, τοῖς ἀδικουμένοις ὁ προῖκα συνηγορῶν, τοῖς ἐπηρεαζομένοις ὁ μέγας ἐπίκουρος, τοῖς ἀνδραποδιζομένοις πολλάκις ταῖς ἡδοναῖς ὁ τὴν ἐπιθυμίαν πτερῶν πρὸς θεόν, τοῖς εἰς κακίας ὀλισθήσασιν βάραθρον ὁ τῆς μετανοίας ὑψηλῆς, τοῖς ἠττωμένοις κόρου τε καὶ τρυφῆς ὁ τῆς ἐγκρατείας ὑπογραμμός, ὁ πανταχοῦ τῶν πάντων κρατῶν, ὁ παρὰ παντὸς τὸ ἐν πᾶσιν ἀποφερόμενος συγκεχωρηκώς, ὁ μηδενὸς τῶν πρὸ αὐτοῦ κατὰ πᾶν εἶδος ἀρετῆς ἀπολειπόμενος καὶ παιδεύσεως, ὁ μηδενὶ τῶν μετ' αὐτὸν ἐγγὺς αὐτοῦ συγχωρήσας ἐλθεῖν, εἰ μὴ καὶ πλεῖστον ἀπολειφθῆναι τῷ τῆς ἀρετῆς ὑπερβάλλοντι, ὁ μηδένα βυθὸν τῶν ἀποκρύφων μυστηρίων θεοῦ ἀδιερεύνητον καταλιπών, ὁ τῆς Γραφῆς τὸ βάθος ἅπαν θαυμασίως ἀναστομώσας καὶ ἀναπτύξας καὶ οἶον εἰς φῶς ἀγαγών καὶ τρισσῶς ὄντως ἀπογραψάμενος. Θάλλει μου ἡ καρδία καὶ πηγάζει ὁ νοῦς 317 καὶ πανηγυρίζει ἐφίεται καὶ τοῦ λέγειν μᾶλλον ὀρέγεται. Δεῦτε δὲ συμπληροῦτέ μοι τὴν ἐπιτάφιον τούτῳ τῶν ὕμνων ὧδὴν ὅσοι τῶν ἐκείνου καλῶν μετειλήφατε καὶ καὶ τὰ ἐκείνου θαυμάζετε. Οἱ βασιλεῖς τὸν λαμπρύνοντα μᾶλλον ὑμῶν τὰς ψυχὰς τοῖς ὀλοχρύσοις ρείθροις τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἢ τὸ σῶμα τὸ τῆς πορφύρας ἄνθος καὶ τῶν μαργάρων τὸ κάλλος καὶ τὸ ἐκ λίθων τιμίων διάδημα. Οἱ ἱερεῖς τὸν εὐθὺν κανόνα τῆς ἀρχιερατικῆς καταστάσεως, οἱ περὶ λόγους τὸν ἐν πᾶσι λόγων ἡδέα πάντα ἀποκρυψάμενον. Οἱ πλούσιοι τὸν ἄριστον οἰκονόμον τῶν ἀποθέτων ὑμῖν χρημάτων καὶ περιπτῶν. Οἱ πένητες τὸν ποριστὴν τῶν ἀναγκαίων καὶ τὴν ἔνδειαν λύοντα. Οἱ ἐν πένθει τὴν παραμυθίαν, τὴν παράκλησιν οἱ ἐν συμφοραῖς, τὴν ἀνάκλησιν οἱ τῇ ἀπογνώσει πρὸς ἀπωλείας κατερραγμένοι βυθόν. Τὸν πάντα γεγονότα τοῖς πᾶσι κατὰ Παῦλον εἰπεῖν, τὸν μέγαν ἀπόστολον, ἵνα κερδήσῃ τοὺς πάντας ἢ πλείονας. Τοίνυν ἀπὸ τοῦ καταρρύτου τούτου λειμῶνος τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν τὰ ῥόδα τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγάπης τρυγήσωμεν ὡς ἥδιστα ἐκ ψυχῆς καὶ φίλτρου περικαοῦς ἐπιχορηγοῦντες τὰς εὐφημίας καὶ λέγοντες ἅμα καὶ οὕτω κατονομάζοντες σκέπην κραταιὰν καὶ ὠχυρωμένων βασίλειον, φιλίας κειμήλιον ἔμψυχον, κήπον κεκλεισμένον, πηγὴν ἐσφραγισμένην παράδεισόν τε τρυφῆς, εὐκαίρως ἀνοιγόμενον τε καὶ συγκλειόμενον, λιμένα γαλήνης τοῖς ὑπὸ καταγίδων ταραττομένοις καὶ ἀναψύξεως, τῶν χρυσῶν δογμάτων καὶ ἀκηράτων τὸν ἀέναον χορηγόν. Ὁρᾶτε τοῦ Χρυσοστόμου τὰ χάριτας, ὁρᾶτε τῶν αὐτοῦ πόνων τὰ γέρα. Μέμνησθε πάντων τῶν γλυκυτάτων αὐτοῦ καὶ ἡδίστων διδασκῶν. Οἶδα τοῦτο καὶ σύνοιδα μεμνησομένους αἰεὶ καὶ οἶον ὑμῖν τὸ φίλτρον περὶ τὸν κοινὸν πατέρα καὶ εὐεργέτην καὶ ὡς ἐξήρησθε τοῦ φίλτρου τούτου καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦτο μόνον πνεῖτε καὶ ἀναψύχεσθε. Ὁρᾶτε οἷος ἐγὼ κοινωνῶν καὶ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ θαυμασίου τούτου καὶ ἀξιεπαίνου πατρὸς καὶ διδασκάλου, εἴθε δὲ καὶ τῶν ἱερῶν πόνων ὧν ἡμῖν διὰ τῶν αὐτοῦ θεοπνεύστων λογίων ὑποτίθεται καὶ τῆς σωφρονεστεράς διαγωγῆς ὑπηκόους γενέσθαι. Καὶ γένοιτο, δέσποτα τοῦ ἐλέους καὶ πάσης παρακλήσεως Κύριε, καὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ πρὸ πάντων ἡμᾶς τοῦτο μόνον κεκτῆσθαι χαρὰν, τὴν κοινὴν ἐλπίδα, τὸ ἀναφαίρετον ἀγαλλίαμα, τὴν ἀνεπίληστον μνήμην, τὴν ψυχοτρόφον, ὃν εἰ μὴ τιμῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν καὶ τῆς σωζούσης διδασκαλίας τούτου ἐχώμεθα, τίνα ἄλλον στέρξομεν ἢ τίνι τῶν κρειττόνων καὶ εἰς ζῆλον ἀρετῆς ἀναγόντων ἐψόμεθα ἢ διὰ τίνος εὐρήσομεν τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ; Ναὶ τέκνα πολιτείας εὐγενοῦς τε καὶ φιλοσέμνου τῆς εὐδαίμονος πόλεως εὐτυχέστατα

καὶ θρέμματα τῆς τιμώσης τὰ τίμια λόγοις καὶ πανδήμοις ἑορταῖς τε καὶ πανηγύρεσι, φιλόχριστοι, 318 φιλαπόστολοι, φιλομάρτυρες, φιλοχρυσόστομοι, τὸ πάντων τῶν τιμιωτάτων κεφάλαιον, τὰς τούτων τιμὰς τε καὶ πανηγύρεις ἐμπνέοντες, ταύτας αἰσίως διατιθέντες, ἐν τούτοις στρεφόμενοι. Οἶδα γὰρ ὑμῶν τὰς παννύχους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας, τὰς ψαλμωδίας καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἱερούς, τὴν ἀκρόασιν τῶν λογίων τοῦ πνεύματος καὶ πρὸς γε τούτοις καὶ τοῦ ἡμετέρου θεοῦ καὶ σοφοῦ Χρυσοστόμου καὶ τὴν πρὸς θεὸν ἀνάβασιν ἢ ἐκδημίαν καὶ μεταχώρησιν, ἐκείνου τοῦ μεγάλου νοῦ τὰ θεῖα καὶ γεννήματα καὶ προβλήματα. Διὰ τοῦτο πειστέον ταῖς αὐτοῦ εἰσηγήσεσιν· οὗτος γὰρ ἀληθῶς ὁ τῆς οἰκουμένης φωστήρ, ζωῆς ἐν κόσμῳ λόγον ἐπέχων, ὁ τῶν ἐκκλησιῶν στύλος, τῶν πιστῶν τὸ προπύργιον, ὁ ἀπλανῆς ὁδηγὸς ὁ καλὸς γεωργὸς τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, ὁ μόνον καὶ μνημονευόμενος ἡδονῆ καὶ γλυκύτης, ὃν οὕτως διαφερόντως ἀγάμεθα καὶ οὕτως αὐτοῦ ἐξηρητήμεθα καὶ οὕτως τῇ περὶ αὐτοῦ μνήμῃ συνεδήσαμεν τὰς ψυχάς, ὡς ἀπὸ τινος χρυσῆς σειρᾶς ἀδόλου καὶ πιστῆς διαθέσεως ἐκκρεμάμενοι. Ὑπέρευγε τοσοῦτου καλοῦ χαρισθέντος ἡμῖν εἰς ἀπόλαυσιν. Χρυσοστόμου ὁ μνησθεὶς πάντων τῶν φαύλων ἀπέσχετο· ἐκείνου γὰρ ὁ ἄμεμπτος καὶ θεάρεστος βίος ἡγίασε καὶ ἐτίμησε, διὸ καὶ παρ' ἡμῶν αἰεὶ φιλεῖται καὶ τιμᾶται καὶ μακαρίζεται. Εἴ τι καλὸν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων ἐμπολιτεύεται, εἴ τι σεμνότητος ἄξιον, εἴ τι πολιτείας θεοφιλεστάτης ἐχόμενον ἐκ τούτου εὔρηται καὶ κατόρθωται. Κενὸς ἂν ἦν ὁ κόσμος παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ πρὸς θεὸν βλέποντος, εἰ μὴ τῆς ἀγαθῆς ρίζης ἐτύχομεν τοῦ σοφοῦ κήρυκος, τοῦ ἀπλανοῦς ὁδηγοῦ, τοῦ ἀνεσπέρου φωτὸς καὶ λαμπροτάτου. Ὅργα τὸ πνεῦμα καὶ γέγηθε καὶ ὡσπερ περιζέει τὸ φίλτρον καὶ διανίσταται καὶ οὐκ ἐθέλει τῆς περὶ τούτου μνήμης ὁ λόγος ἀφέλκεσθαι. Αἶθε πως ἦν καὶ διαβῆναι μόνον δι' ἀρετῆς πρὸς αὐτόν. Αἶθε συνεῖναι τῷ ποθουμένῳ καὶ τοῦτο μόνον ἡγεῖσθαι χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν· τί γὰρ καὶ τοῦ μόνον ἐκείνου μεμνήσθαι γλυκύτερον; τί δὲ τοῦ διὰ γλώσσης τοῦτον ἔχειν ἐπιτερπέστερον; Οὕτω σοφῶς ἑαυτοὺς οἰκονομοῦντες καὶ σωτηρίας χαριέστερον ἐντευξόμεθα τῆς προσδοκωμένης. Ἄλλ' ὃ στόμα πάγχρυσον τοῦ Χριστοῦ, ὃ σάλπιγξ οὐρανία τοῦ πνεύματος, ὃ θεωρὸς καὶ κήρυξ τοῦ ἀνάρχου πατρός, ὁ τῆς ἀγίας Τριάδος ὑποφῆτης καὶ εὐαγγελιστῆς ἀληθῆς, ὁ ἀμέσως ὑπὲρ ἡμῶν ἐντυχάνων καὶ πρεσβέων τῇ ἀγία καὶ τρισηλίῳ θεότητι, αἴτησαι παρὰ θεοῦ εἰρήνην ταῖς ἐκκλησίαις, ἃς ταῖς σαῖς διδαχαῖς ἐφώτισας, ἵνα ἡμῖν αἱ πανηγύρεις αὗται φιλοτιμότερον ἄγωνται. Μὴ πλεονεξία, ἣτις ἐστὶ δευτέρα εἰδωλολατρεία, ἄρη καθ' ἡμῶν κεφαλὴν. Μὴ ζιζάνιον χρυσομανίας ἐγερθὲν ἀποπνίξῃ τὸν σῖτον τῆς σῆς μεταδοτικῆς διδασκαλίας τῆς εἰς τοὺς δεομένους. Μὴ τις πέτρα γένηται καθ' 319 ἡμῶν τὸ στερρὸν ὑποφαίνουσα τῆς κακίας λειπομένη τῆς πιότητος τῆς σῆς ταπεινοφροσύνης καὶ ἄρριζον ἀποδειχθῆ τῶν σῶν σπερμάτων τὸ καλὸν καὶ πῖον γεώργιον. Χρῆζομεν τῆς ἀπὸ σοῦ ὠφελείας καὶ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων σου εὐεργεσιῶν τὴν ἄφθονον δαψίλειαν ἐπιζητοῦμεν. Πρέσβευσον ὑπὲρ τῆς σῆς ἀγίας ποιμένης πρὸς τὸν κοινὸν θεὸν καὶ βασιλέα ταῖς σαῖς εὐχαῖς τίμιε καὶ παντὸς τοῦ κόσμου ἰσοστάσιε ἄνθρωπε λυθῆναι τὰ ἡμῶν πλημμελήματα. Ἔχεις πολλοὺς τῇ σῇ μεγαλειότητι συμπρεσβεύοντας, τούτους συμπρεσβευτὰς συμπαράλαβε. Ἄθροισον τὸν χορὸν τῶν σοφῶν ἀποστόλων καὶ μετὰ τούτων δεθήτητι ὡς τούτων ὑπάρχων ὁμότροπος. Ὑπόμνησον αὐτοὺς ἃ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν ἐκακοπάθησαν, ὑπὲρ ὧν τοὺς κινδύνους ὑπήνεγκαν καὶ τὰς ἀλύσεις ἐφόρεσαν, ὑπὲρ ὧν καὶ μελῶν ἠκρωτηριάσθησαν καὶ τοῦ ζῆν βιαίως ἀφήρηται, ὑπὲρ ὧν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος προφητικῶς εἶπεῖν διήλθωσαν. Ὑφορώμεθα τὰς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ εἰσαγομένης ἡμῖν παγίδας. Προσδοκῶμέν τι τῶν ὀχληρῶν τοῦτο τῆς πονηρᾶς ἐννοίας ἀποτικτούσης, μήπως εἰδῶλον ἀμαρτίας ἐν ἡμῖν μορφωθὲν πόρρω τῆς σῆς διδασκαλίας ἀπόσσηται. Εἰ γὰρ καὶ ὑπερέβης τὸν βίον καὶ μετὰ ἀγγέλων τῷ θεῷ ὡς ἄυλός τις καὶ οὐράνιος λειτουργεῖς καὶ δοξάζεις, ἀλλ' οἶδας, ὡς ὀλισθηρὰ καὶ

εὐθύδρομος πρὸς τὸ ἐναντίον ἢ ἀνθρωπίνη πέφυκε φύσις. Μὴ ἐπιλάθη τῶν σῶν τέκνων, οὐς τῷ γάλακτι τῶν σῶν διδαχῶν φιλοστόργως ἐξέθρεψας. Ἡμεῖς γὰρ εἰ καὶ τι τῶν κρειττόνων καὶ θεοφιλῶν ἀρετῶν μετερχόμεθα, σοὶ λογιζόμεθα τὴν εὐεργεσίαν. Αἰτοῦμεν δὲ καὶ πρὸς τὸ μέλλον καλῶς εὐθύνειν ἡμᾶς καὶ διεξάγειν ἐπὶ νομὰς ζωηφόρους καὶ σωτηριώδεις τῶν θείων ἐντολῶν. Αἴτησαι δὲ παρὰ θεοῦ βασιλεῦσι κράτος γαλήνιον ἐν ὑποπτώσει τῶν δυσμενῶν, ἀρχιερεῦσιν εἰρηναίαν κατάστασιν τῇ τῶν σκανδάλων ἀνατροπῇ, τῷ ὑπηκόῳ τὴν εὐθηνίαν τῶν ἐντὸς ἀγαθῶν καὶ τῶν ἔξωθεν, ἵνα τῆς ἡμετέρας ψυχῆς λαμπάδες, ἃς ὁ τῆς σοφίας ἀνήψεν ἔρωσ, τὰς ἐκκλησίας καταφαιδρύνωσιν, ἵν' οἱ περικαλλεῖς οὗτοι ναοὶ τοῦ προσήκοντος κόσμου μεταλαγχάνωσι τῷ τῶν συρρεόντων ἔσμῳ καὶ πάντες ἐν τοῖς τῆς ἀρετῆς λειμῶσι κατασκηνοῦμενοι καὶ περιηνηθισμένοι τοῖς ἐντεῦθεν πλεκομένοις ἀμαραντίνους στεφάνους ὑπὲρ λίθον καὶ σάπφειρον ὠραῖσθέντες ὑπὲρ λυχνίτην καὶ σμάραγδον ἀγασθέντες καὶ τῇ λευκότητι τῶν ἀρετῶν ὡς μάργαροι γαλακτοειδῶς λευκαθέντες καὶ στίλψαντες λαμπροὶ λαμπρῶς ἐποφθείημεν τῷ καλῷ νυμφαγωγῷ τῶν καθαρῶν ψυχῶν Χριστῷ, τῷ θεῷ ἡμῶν, ὅτι δι' αὐτοῦ ἡ σωτηρία πᾶσιν ἡμῖν ἐξήνθησε νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.